

Datum besluitraad	: 27 februari 2018	Datum oordeelraad	: 30 januari 2018
Agendapunt	:	Datum B en W	: 12 december 2017
Volgnummer	: 17bs00247 / 18.011	Programma begroting	:
Gewijzigd voorstel	:	Productnummer	:
Portefeuillehouder	: P. Wijman		

Adviesnota raad

Vaststellen kernboodschap en keuzedocument Implementatie Omgevingswet

Samenvatting

De nieuwe Omgevingswet bundelt alle wetgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving. Dit is een omvangrijk proces, wat meer is dan enkel een juridische verandering. Om straks in de geest van de Omgevingswet te gaan werken, moeten we anders gaan denken en doen. Om meer richting aan de implementatie te geven is een kernboodschap met vijf 'ruimtemissies' geformuleerd. Deze kernboodschap met ruimtemissies biedt de basis om keuzes te maken voor die onderdelen waar de gemeente afwegingsruimte heeft. Deze keuzes zijn vastgelegd in het keuzedocument: 'Implementatie Omgevingswet: Samen ruimte maken'.

Beslispunten

1. De kernboodschap 'Samen ruimte maken' met de vijf missies:

- Ruimte geven
- Ruimte delen
- Ruimte maken
- Ruimte voor verandering
- Speelruimte

vast te stellen.

2. Het keuzedocument 'Implementatie Omgevingswet: Samen ruimte maken' met de volgende keuzes vast te stellen:

a. Omgevingsvisie

1. We stellen een lokale omgevingsvisie vast voor het gehele gemeentelijke grondgebied. Hierbij sluiten we aan bij provinciale en regionale afspraken.
2. Voor de lokale visie nemen we onze eigen gemeente als basis, maar met een doorkijk naar de positionering in het grotere geheel. Een paragraaf over positionering in de omgeving maakt onderdeel uit van de lokale omgevingsvisie.
3. De lokale omgevingsvisies van Best en Veldhoven hebben in basis dezelfde vorm. Inhoudelijke speerpunten kunnen verschillen, afhankelijk van de bestuurlijke behoefte.
4. We wachten de provinciale omgevingsvisie niet af. In 2018 gaan we aan de slag met de voorbereidingen voor een lokale omgevingsvisie.
5. Al het relevante beleid voor de fysieke leefomgeving integreren in de omgevingsvisie zodat er geen sectoraal beleid meer is. Hierbij is bijlage 2 van het keuzedocument uitgangspunt bij het opstellen van de omgevingsvisie.

6. De rol van de gemeente kan per gebied verschillend zijn. In de omgevingsvisie wordt aangegeven welke rol per gebied het best past.

b. Omgevingsplan

1. Voor de regels in het Omgevingsplan gelden de volgende uitgangspunten:
 - alleen als dit noodzakelijk is vanuit het algemeen belang;
 - redeneren vanuit de bedoeling: de regel moet bijdragen aan hetgeen je ermee wil bereiken;
 - durven los te laten en te vertrouwen: regels ter voorkoming van mogelijke incidenten passen hier niet bij;
 - eenvoudiger en duidelijker, waarbij juridische juistheid aandachtspunt blijft;
 - rekening houden met de behoefte van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties;
 - werken met één set regels voor de ruimtelijke omgeving, waarbij per soort gebied aanvullingen of aanscherpingen kunnen gelden;
 - geen te gedetailleerde regels opstellen, om zo beter in te kunnen spelen op de actualiteit;
 - aansluiten bij begripsbepalingen uit de nationale wetgeving;
 - werken met open normen en dynamische verwijzingen waar dit van belang is voor de eenvoud en goede werkbaarheid van het plan.
2. We volgen het doel van de Omgevingswet om een terugtrekkende beweging te maken als overheid en regeldruk te verminderen. Regels worden alleen gesteld als ze een generiek doel dienen. Bij de keuze om te werken zonder vergunning, met een melding of met een vergunning, moeten de overwegingen in de toelichting van het keuzedocument in ogenschouw worden genomen.
3. Alle relevante verordeningen voor de fysieke leefomgeving vertalen in het omgevingsplan. Hierbij dient de nadere invulling over dit onderwerp in het Omgevingsbesluit en de inventarisatie opgenomen in bijlage 2 van het keuzedocument als uitgangspunt.
4. Planvorming is maatwerk. Gebiedsgericht bestemmen is het uitgangspunt en wordt toegepast waar dit kan, perceelsgericht waar het 'moet'.
5. Uitnodigingsplanologie toepassen.
6. De mogelijkheid om onderzoekslasten door te schuiven wordt benut. Hierbij zijn de volgende overwegingen van belang:
 - Wat zijn de gevolgen voor het waarmaken van de gemeentelijke ambities?
 - Wat zijn de gevolgen voor rechtszekerheid?
 - Wat zijn de gevolgen voor de initiatiefnemer?
7. We passen het mengpaneel toe.

c. Participatie

Participatie is maatwerk! De rol van de gemeente in het participatieproces is afhankelijk van het initiatief. Er is wel een voorkeursrol. Het minimale niveau van participatie en de voorkeursrol van de gemeente:

Omgevingsvisie

Minimaal niveau: adviseren

Voorkeursrol gemeente: regisseren

Omgevingsplan

Minimaal niveau: raadplegen

Voorkeursrol gemeente: stimuleren, maar sterk afhankelijk van het initiatief (bij eigen initiatief gemeente: regisseren).

Omgevingsvergunning

Minimaal niveau: raadplegen

Voorkeursrol gemeente: afhankelijk van de grootte van het plan loslaten of stimuleren (bij eigen initiatief gemeente: regisseren).

d. Rol Raad-college

1. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de volgende gevallen een delegatiebesluit nemen:
 - a. Delegatie van het vertalen van verleende omgevingsvergunningen in afwijking van het omgevingsplan;
 - b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
 - c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met de bestaande categorie-indeling bij de verklaring van geen bedenking.
2. Bij vaststelling van de omgevingsvisie specifiek aandacht besteden aan de mogelijkheid om delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college.
3. Een besluit nemen voor delegatie van het voorbereidingsbesluit aan het college nadat de Omgevingswet in werking is getreden.

e. Overige onderwerpen

1. Geen onafhankelijke commissie instellen voor andere activiteiten dan de wettelijk verplichte commissie voor de monumentenzorg.
2. Bij de aansluiting op het DSO wordt het principe van 'slimme volger' gevolgd.

Inleiding

Het geldende omgevingsrecht is omvangrijk en complex. De nieuwe Omgevingswet moet hier verandering in brengen. Door de bundeling van alle wetgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving zijn minder regels nodig en is het de bedoeling dat de wetgeving duidelijker en overzichtelijker worden. Ook biedt de Omgevingswet meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Naast de juridische veranderingen heeft de Omgevingswet ook gevolgen voor de werkwijze binnen de gemeente.

Inmiddels is de Omgevingswet in de Tweede en Eerste Kamer aangenomen. Op dit moment worden de Invoeringswet, de Ministeriële Regelingen, de Algemene Maatregelen van bestuur en de Aanvullingswetten voorbereid. De huidige planning van het Rijk is dat de nieuwe wetgeving per 1 januari 2021 in werking treedt.

We bereiden ons voor op de komst van de nieuwe wet. Dit is nodig om:

- ◆ de organisatie op tijd klaar en ingericht te hebben om te kunnen werken binnen de kader van de Omgevingswet;
- ◆ te kunnen werken overeenkomstig de doelstellingen van de Omgevingswet; en
- ◆ te kunnen werken met de instrumenten uit de Omgevingswet.

Om uw raad, het college en de organisatie inspiratie, richting en houvast te geven, is het in dit stadium al van belang koers te bepalen. Dit doen we door een kernboodschap met missies vast te stellen. Deze geeft richting aan houding en gedrag

binnen de organisatie en biedt de basis om keuzes te maken waar de gemeente afwegingsruimte heeft. In voorliggende documenten wordt hier invulling aan gegeven. Met de voorgestelde besluitvorming wordt uw raad betrokken bij het uitdragen van een andere werkwijze en daarmee een aanpassing in houding en gedrag. In de verdere uitwerking van het project Implementatie Omgevingswet worden de kernboodschap en de ruimtemissies gebruikt om het project verder vorm te geven.

Relevante (wettelijke) beleidskaders

- ◆ Omgevingswet
- ◆ Invoeringswet (in voorbereiding)
- ◆ Ministeriële Regelingen (in voorbereiding)
- ◆ Algemene Maatregelen van bestuur (in voorbereiding)

Beoogd effect

Richting geven aan het verder uitwerken en vormgeven van de Implementatie van de Omgevingswet.

Argumenten

1.1. Inspiratie, richting en houvast geven

Om in fase 2 van het project 'Implementatie Omgevingswet' concreet invulling te geven aan de acties, is het van belang om helder te hebben welke kant we op willen met de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. De kernboodschap met ruimtemissies is de basis voor de verandering die moet plaatsvinden in houding en gedrag. De kernboodschap luidt 'Samen ruimte maken'. Hieraan zijn vijf ruimtemissies gekoppeld (ruimte geven, ruimte delen, ruimte voor verandering, speelruimte en ruimte maken):

De kernboodschap is de basis waarop we keuzes maken. Deze keuzes zijn uitgewerkt in het keuzedocument behorende bij de kernboodschap 'Implementatie Omgevingswet: samen ruimte maken'.

Voor een goed beeld van de kernboodschap, de ruimtemissies en de daarop gebaseerde keuzes, wordt verwezen naar bijgevoegde documenten (bijlagen).

1.2. Zorgen dat we op tijd klaar zijn voor inwerkingtreding van de Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat gepland voor 1 januari 2021. Dit lijkt nog ver weg, maar voor een goede implementatie van de Omgevingswet moet er veel gebeuren. Nieuwe instrumenten zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan moeten worden voorbereid en we moeten leren met deze nieuwe instrumenten te werken. De implementatie van de nieuwe wet betekent meer dan dat. Het gaat vooral om een verandering in houding en gedrag. We moeten gaan denken en werken met een externe focus. Een verandering die niet van het ene op het andere moment gerealiseerd is. Een proces dat nu al in gang gezet moet worden, zodat we leren om anders te werken en te denken. De kernboodschap met ruimtemissies biedt hiervoor de basis.

Kanttekeningen en risico's

1.1. Uitvoeringsregelgeving nog niet definitief gereed

De uitvoeringsregelgeving behorende bij de Omgevingswet is nog niet definitief. Dit betekent dat een aantal keuzes in het keuzedocument gebaseerd zijn op conceptversies. Gedurende de tweede fase van het project 'Implementatie Omgevingswet' wordt de wet- en regelgeving definitief. Dit wordt nauwlettend gevolgd. Gelet op de grote impact van de Omgevingswet is het van belang om niet te wachten tot alle wet- en regelgeving definitief is, maar door te gaan met de implementatie van de Omgevingswet.

Financiën

Voor fase 2 van het project Implementatie Omgevingswet wordt een nieuw plan van aanpak opgesteld waarin de verschillende stappen voor het project geïnventariseerd en uitgewerkt worden. In dit kader wordt geraamd welke kosten deze stappen met zich meebrengen. Te zijner tijd wordt uw raad hierover geïnformeerd en verzocht het benodigde budget hiervoor ter beschikking te stellen.

Communicatie en samenspraak

In fase 1 van het project hebben al eerste verkennende overleggen plaatsgevonden met diverse andere gemeenten en organisaties zoals de GGD, de ODZOB, Waterschap, ministerie van BZK en de Veiligheidsregio. Ook deze organisaties zijn zich aan het voorbereiden op de Omgevingswet.

Daarnaast is onderzocht in hoeverre bewoners, ondernemers en instanties binnen de gemeente nu al betrokken kunnen worden. Omdat deze eerste fase:

- zich nog op een zeer abstract niveau bevindt,
- groots van omvang is,
- weinig concrete raakvlakken heeft met de eigen (persoonlijke) situatie, en
- bovendien nog ver in de toekomst ligt,

is het voor deze groep moeilijk om nu al een visie te geven / mening te vormen over de geschetste onderwerpen waar de gemeente afwegingsruimte heeft.

Dit wordt anders op het moment dat de omgevingsvisie en het omgevingsplan worden voorbereid. Juist dan is de bijdrage van bewoners, ondernemers en instanties cruciaal.

De manier waarop de omgeving op dat moment betrokken wordt bij de voorbereiding, wordt te zijner tijd per instrument uitgewerkt en aan uw raad voorgelegd.

Uitvoering / planning

In fase 1 van het project is kennis verkregen van de Omgevingswet, de Algemene Maatregelen van Bestuur, de Invoeringswet en de Aanvullingswetten. De kansen en de afwegingsruimte die deze wet- en regelgeving de gemeente biedt, zijn in beeld gebracht en vertaald naar onderwerpen waarover keuzes moeten worden gemaakt. Ook geeft het richting aan de verdere uitwerking van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De kernboodschap met de vijf missies tezamen met het keuzedocument 'Implementatie Omgevingswet: Samen ruimte maken' zijn de afronding van fase 1 en geven ons de richting die we nodig hebben om nieuwe stappen te zetten in het traject van de implementatie.

In fase 2 gaan we aan de slag met het uitwerken van een aantal concrete acties. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- *Investeren in houding en gedrag / uitdragen kernboodschap*

Houding en gedrag, cultuurverandering..... de Omgevingswet is het vliegwiel om anders te gaan denken en werken. Meer redeneren vanuit de inwoners, meer loslaten, vertrouwen geven, de verantwoordelijkheid neerleggen waar deze thuis hoort. Deze andere manier van werken en denken moet ingebed worden in alle lagen van de organisatie. De kernboodschap is hier de eerste stap in. Het is van belang dat de organisatie de kernboodschap kent en erin gelooft. Deze geeft richting aan de manier van werken en aan de aspecten houding en gedrag.

- *Uitwerken projectplan voor informatisering en automatisering*

Als gemeente moeten we zorgen dat we aanhaken op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en toegerust zijn om te kunnen werken met de Omgevingswet. We werken een projectplan uit over de wijze waarop we informatisering en automatisering aan moeten passen. Hierbij wordt ook aandacht geschonken aan de noodzakelijke middelen.

- *Werkprocessen aanpassen*

De bestaande werkprocessen en de gewenste servicegerichtheid worden bekeken en waar nodig worden aanpassingen doorgevoerd. Eventuele gevolgen voor de bestaande invulling van functies maakt hier onderdeel van uit.

- *Opleiding*

Op basis van een opleidingsplan wordt aandacht besteed aan het opleiden van medewerkers, management, college en raad.

- *Vorbereiden omgevingsvisie*

Het opstellen van een samenhangende omgevingsvisie is een ingewikkelde opgave. In de visie moet veel beleid worden geïntegreerd. Daarnaast moet de gemeenschap nadrukkelijk betrokken worden bij het opstellen. De omgevingsvisie is de inhoudelijke basis voor onder meer het omgevingsplan.

Bijlagen

1. Kernboodschap 'Samen ruimte maken' met de vijf ruimtemissies;
2. Keuzedocument behorende bij de kernboodschap 'Implementatie Omgevingswet: Samen ruimte maken';
3. Raadsbesluit Implementatie Omgevingswet.

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

De oordeelsraad adviseert dit agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering op 27 februari 2018.

De portefeuillehouder zegt toe schriftelijk te reageren op Samenwerkend Veldhoven inzake de niet-zelfdragendheid van het besluit.

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Naar aanleiding van de opmerking over de niet-zelfdragendheid van het besluit zijn de in het keuzedocument genoemde keuzen aan het besluit toegevoegd.

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

H.J. de Ruiter
secretaris

A.M. Demmers – van der Geest
burgemeester